

Warszawa, dn. 1 sierpnia 2016r.

Opinia prawna

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.), zwana dalej ustawą o Straży Granicznej

Rozstrzygnięcie:

Na wstępie należy wskazać, że ustawa o Straży Granicznej w art. 37 daje funkcjonariuszom jedynie możliwość odbioru czasu wolnego w ilości odpowiadającej ilości przepracowanych nadgodzin. Z uwagi na różne potrzeby funkcjonariuszy koniecznym jest poszerzenie rekompensaty za nadgodziny o możliwość otrzymania ekwiwalentu pieniężnego za przepracowany czas.

Proponowana zmiana dotyczy pkt 3 art. 37 ustawy o Straży Granicznej, który miałby brzmieć:

„W zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ust. 2 funkcjonariuszowi przysługuje ekwiwalent pieniężny lub na wniosek funkcjonariusza czas wolny od służby w tym samym wymiarze.

OMEGA KANCELARIE PRAWNE SP. Z O. O.
00-680 Warszawa, ul. Poznańska 3 lok.18
Tel. (83) 342-12-19, 600-185-900
e-mail: centrala@omega-kancelaria.pl

Stawka godzinowa ekwiwalentu pieniężnego za każdą rozpoczętą godzinę służby ustala się w wysokości 100 % z 1/172 liczony od uposażenia funkcjonariusza. Należy ekwiwalent pieniężny wypłaca się do 15 dnia miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym.”

W pierwszej kolejności podnieść należy, iż dotychczasowy brak wyboru stanowił naruszenie praw funkcjonariuszy Straży Granicznej. Otóż stanowią oni jedną z nielicznych grup funkcjonariuszy, którzy nie posiadają takich uprawnień. Skoro pozostałe grupy mają taką możliwość niezrozumiałym jest skąd ustawodawca dokonał takiego podziału i wyłączył formę ekwiwalentu pieniężnego za czas służby w godzinach nadliczbowych u funkcjonariuszy Straży Granicznej. Dążąc do jednakowego traktowania należy uszczelnić tę lukę prawną i również funkcjonariuszom Straży Granicznej zagwarantować w ustawie taką ewentualność.

Zasadność takiego rozwiązania podyktowana jest również okolicznością braku możliwości domagania się rekompensaty za niewykorzystany bądź nieprzyznany czas wolny z tytułu przepracowanych nadgodzin. Brak przepisu prawa materialnego, który by pozwalał na wypłacenie ekwiwalentu przy niezrekompensowaniu czasem wolnym narusza prawa funkcjonariuszy do kompensowania służby w ponadnormatywnym czasie.

Z uwagi na zmieniające się potrzeby zasadnym jest pozostawienie wyboru funkcjonariuszowi, co do formy odebrania czasu przepracowanego w nadgodzinach. W przypadku czasu wolnego następowałoby to na wniosek funkcjonariusza. Przy czym nie byłoby możliwości zmiany na ekwiwalent już po złożeniu wniosku. Takie działania pozwolą na uniknięcie arbitralnej decyzyjności nakierowanej na fiskalny interes i wybieranie bez zgody funkcjonariusza za każdym razem oddania czasu wolnego odpowiadającego ilości przepracowanych nadgodzin. Inaczej bowiem mogłoby dochodzić do sytuacji, w których narzucano by funkcjonariuszom obowiązek odbioru czasu wolnego

bądź wyszukiwano przyczyny powodujące niemożność wypłacenia ekwiwalentu. Decyzja odnośnie formy odbioru za ponadnormatywny czas pracy ma należeć do funkcjonariusza, za

OMEGA KANCELARIE PRAWNE SP. Z O. O.
00-680 Warszawa, ul. Poznańska 3 lok.18
Tel. (83) 342-12-19, 600-185-900
e-mail: centrala@omega-kancelaria.pl

wyjątkiem sytuacji, w której ten nie złoży wniosku. Wtedy obligatoryjnie następuje wypłacenie ekwiwalentu pieniężnego. Taką sytuację należy potraktować jako swoiste zwolnienie z obowiązku finansowej rekompensaty wynikającej z przekroczeń norm, ale tylko wtedy, gdy przed terminem płatności wynagrodzenia, przypadającym bezpośrednio po wystąpieniu nadgodzin z przekroczenia normy, funkcjonariusz zawnioskuje o udzielenie czasu wolnego w tym samym wymiarze.

Jednocześnie w sytuacji, gdy funkcjonariusz złoży wniosek nie może on zostać rozpatrzony odmownie. A wszelkie wytyczne dotyczące wzoru wniosku, terminu jego złożenia, terminu rozpatrzenia powinny zostać uregulowane w drodze rozporządzenia.

Co istotne ekwiwalent pieniężny przysługuje każdemu funkcjonariuszowi z ograniczeniami wskazanymi w art. 37 pkt 3a ustawy o Straży Granicznej. W przypadku delegowania do innych instytucji czy też formacji funkcjonariusze zachowują prawo do ekwiwalentu.

Wysokość ekwiwalentu ustalona została w oparciu o ustawę z dnia 18 marca 2016r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z organizacją wizyty Jego Świątobliwości Papieża Franciszka w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Światowych Dni Młodzieży – Kraków 2016 (Dz. U. 2016, poz. 393). Stawka godzinowa ekwiwalentu za każdą rozpoczętą godzinę służby będzie ustalana w wysokości 100% z 1/172 uposażenia funkcjonariusza określonego według odrębnych przepisów dotyczących funkcjonariuszy Straży Granicznej. Ekwiwalent wypłacany będzie po kwartalnym okresie rozliczeniowym do 15 dnia następnego miesiąca.

Nadmienić należy, że pod pojęciem „*uposażenia funkcjonariusza*” rozumieć trzeba wynagrodzenie brutto powiększone o wszelkie stałe dodatki przysługujące danemu funkcjonariuszowi.

Dzień wejścia w życie proponowanych zmian to 1 stycznia 2018r.

Na marginesie podnieść trzeba, że służba w godzinach nadliczbowych ma charakter wyjątkowy i powinna być dopuszczalna tylko i wyłącznie w razie szczególnych potrzeb na rzecz dobra służby, gdzie wystąpić muszą okoliczności wyjątkowe i niemożliwe wcześniej do przewidzenia.

Wnioskowana zmiana ma na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji dla funkcjonariuszy Straży Granicznej wynikających ze złej organizacji służby lub braków kadrowych, a także

OMEGA KANCELARIE PRAWNE SP. Z O.O.
00-680 Warszawa, ul. Poznańska 3 lok.18
Tel. (83) 342-12-19, 600-185-900
e-mail: centrala@omega-kancelaria.pl

wycelimitowania i tmejacej luti prawnej. Funkcjonariuszowi Straży Granicznej, który pełnił służbę w czasie przekraczającym ustawowo określoną normę czasu służby, będzie przysługiwać za ten czas zryczałtowany ekwiwalent pieniężny, a dopiero na jego wniosek czas wolny odpowiadający ponadnormatywnemu czasowi służby.